

Terenga 5: Hōtaka 23 – Te ‘A me te O’

He Mihi

E takatū ake anō ana tātou kia rere te pīoro o te reo i ngā pātū o tō tātou whare kōrero, o Ako. Nau mai e te apataki pirihianga me ō koutou arero tangatanga.

Hei Mahi Whakarongo

Ko Tauranga Moana te kapa o te rangi nei, e whakanui ana i te Koroneihana o Kīngi Tuheitia.

Anei ngā pātai hei whakautu mā koutou:

- 1) He aha ngā momo oro ka whakapuakina?
- 2) He aha te hāngai o aua oro ki ngā pāpara me ngā hākuikui?
- 3) He aha te ngako o te waiata?

Kia whakarongo rā tātou ki ngā reo rōreka o Tauranga Moana.

He Whakamārama

I a tātou ka whakaaro ake mēnā he ‘a’, he ‘o’ rānei te pūriro e hāngai ana ki tētehi mea, me mātua whakaaro ake ki te horopaki o te kōrero, inā rā, i ētehi wā, e tika ana ngā mea e rua. Tēnā tirohia ēnei taurira:

- a) I rongō mātou i te tangi **a** te manu.
- b) I rongō mātou i te tangi **o** te pere.

I te taurira tuatahi, ko te manu te kaimahi. Nā konā i whakamahia ai te ‘a’ i mua i te ‘manu’.

I te taurira tuarua, ko te tangi te wāhanga o te pere, inā hoki, ko tā te pere mahi, he tatari kia patua e te tangata, kātahi ka puta tana tangi.

Anei anō ētehi taurira:

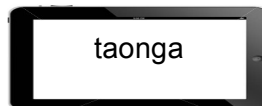
- c) Koinā ngā tamariki a Tiare.
- d) Koinā ngā tamariki o te kura.

I te taurira tuatahi, nā Tiare ngā tamariki, nā reira i whakamahia ai te pūriro ‘a’ i mua i a ‘Tiare’.

I te taurira tuarua, he wāhanga ngā tamariki nō te kura, nā reira i whakamahia ai te pūriro ‘o’ i mua ‘te kura’

He Mahi Ī-papa

Tuhia mai he rerenga e noho ai te ‘a’ me te ‘o’ i muri i te kupu kei runga i te Īpapa:

Hei Mahi

Tuhia mai ngā rerenga e rua mō ia kupu kei raro iho nei. Me uru te pūriro ‘a’ ki tētehi. Me uru te pūriro ‘o’ ki tētehi.

1. kōrero
2. kākahu
3. mokopuna

Whakautu:

Mahi Īpapa: Anei ngā taonga a te Māori. Anei ngā taonga o te kāpata.

1. Whakarongo ki ngā kōrero a te kuia. / Whakarongo ki ngā kōrero o te pukapuka.
2. He rawe ngā kākahu o Pere. / He rawe ngā kākahu a Trelise Cooper.
3. He ātaahua ngā mokopuna a Te Rita. / He ātaahua ngā mokopuna o te Kōhanga Reo.

